

ΕΞΗΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΤΟ ΑΡΡΩΣΤΟ ΜΟΡΟ
(ΤΟΥ Σ. ΓΟΥ)

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ G. DELAMARE

ΤΟ ΜΑΓΙΚΟ ΦΟΡΕΜΑ

Τι άπογοήτευση! Θέε μου! Τι άπογοήτευση! Έπειτα από τόση χαριτιά, από τόση μαγειρία... Δεν τό φαντάζομαι, δεν τό περιμένα ούτε αυτό... Τέλος πάντων... Δώδετε την καλύτερήν νά με άκουσετε... Θα σάς χρησιμοποιήσω για μάθημα τό λάθημά μου. Άκούσατε με καλά προσέχοντες όσο είστε εφορτισμένοι με φρονα, σιανά και μετρούμενα κορίτσια.

Έγώ είμαι τυχευατάχως σ' ένα τό πορτογέο. Στο ταίρια μου υπάρχουν άρκετά νόστιμα κορίτσια, τά όποία ξεγάζονται ως διατυλογράφοι. Άλλά ή πό νόστιμη άπ' όλης είνε ή Μάρθα... Ά, δεν μπορεíte νά φαντασθήτε τί χαριτωμένο πλάσμα σου είνε! Έχει ένα προσώπια κοινολιστικό, κάτι μάτια έστραβα, ένα στόμα ιδανικό!... Ένα τέτοιο άγγελο πώς μποροΐσα νά μη τόν ξεφορτώ; Ήστέ μου πώς μποροΐσα νά μη τήν ξεφορτώ; Άλλ' αυτό πού με τράβηξε πρό πάντων κοντά της, ήταν ή μετρούμενη όψη της, τό σιανό της ύφος, ή άπόλυτης της και κάποιου χαριτωμένης δειλία, ή όποια της έδινε ένα έντελώς ξεχωριστό θέλημα... Τ' άλλα κορίτσια τού τραίσιου μου πολλές φορές μου ριχνανε βλέμματα προσκλητικά, αυτή όμως μου κείκοσε πάντα με χαμωλωμένα μάτια...

Ήταν μία Παναγία, σάς λέω!... Σωστή Παναγία!... Πώς νά μη τήν ξεφορτώσω λοιπόν; Μία μαζί με τόν έφορτά μου, αισθανόμενος αναχρόνως προς αυτή και ένα ασυμμάρο!... Έτσι δεν τόλμησα ούτε νά ξεδαρωστέο μαζί της.

Όταν μάλιστα χαμιά φρουά άγγαζε χωρίς νά θέλω τό χέρι της, τή στιγμή τού έξαινή μου παρόδιδη ζωνένα ύπερ-

πισκό έγγραφο, έστραβα ολοζώντος. Έτσι σιγά-σιγά πιστάλαβα, ότι δεν θα μποροΐσα νά ζήσω χωρίς αυτή.

Μία μέρα έλαβα μία προσκλησι ό έσπεριδα από τήν προγκημισσα ντε Σαλιάνς. Γιατί, πρέπει πώς είμαι άρκετά κοσμικός κύριος... Η προγκημισσα ντε Σαλιάνς ήταν κάποτε φίλενάδα της μαμάς μου. Μ' έσούτησαν ένα βράδι σ' αυτή σέ κάποια κοσμική συγκέντρωση και αναγκάσθηκε πολύ όταν έμαθε πώς είμαι έγγραφος της παιδικής της φίλης.

Γι' αυτό, έπειτ' από λίγες μέρες με προσκάλεσε στην έσπεριδα της... Ήαυον εναχοστημένος γι' αυτό... Γιατί ή κυρία ντε Σαλιάνς συνδέεται πολύ με τόν έφορτά μου. Όνειρετόμαον λοιπόν έπιστήθη, προσωγή, αέθρη μεθοδ, κ.τ.λ. Άλλά ή πρόσκλησι έγραφε στο τέλος:

«Η πρόσκλησις αυτή δεν ίσχυει για ένα μόνο πρόσωπο. Κάθε κύριος πρέπει νά συνοδεύεται από μία κυρία και κάθε κυρία από ένα κύριο.»

Δέν ήξερα τί νά κάνω. Ούτε παντρεμένος είμαι, ούτε άδελφή έχω. Πουά λοιπόν νά έπιμνα μαζί μου γιά ντάμα; Έξωγα νά μεγαλοφυής ιδέα πήρασε από τό μυαλό μου. Γιατί νά μην πάρω τή Μάρθα; ακέτηχα. Έχει θαυμάσιο παρονομαστικό, είνε λίγο δειλή βέβαια, αλλά έχει καλή ανατομή!... Δέν πιστεύω νά μη ζήσω πώς νά φερθώ σ' ένα μεγάλο σαλόνη. Άλλως τε ποιος ζέρει τί μποροΐσα νά σιμβή!... Ίσως, άν με νοήτερε άκόμα περισσότερο στην έσπεριδα, ήταν ένδεχομένο νά μη μπορέσο πειά νά περιμένο περισσότερο και νά τή ζητήσο σέ γάμο... Κι' έ-

Έχει κάτι μάτια ύπεροχα!...

τοι ή βραδιά της έσπεριδος να γινόταν και βραδιά των αρραβώνων πας. Τι εύηχία, τί εύηχία!... Θεέ μου!...

Αυτά σκεφτόμουν, με την καρδιά γεμάτη γλυκά προσθήματα... 'Αλλά έτριμα και λίγο την στιγμή που τόλμησα να προτεινω στην Μάρθα να την συνοδέρω ή μάλλον να με συνοδέφει στο χωριό της προκηρήσισης.

— Θέλετε νάρθω μαζί σας εγώ στην έσπεριδα της προκηρήσισης ντε Σαλάν; με ρώτησε ή Μάρθα, κυπιάζοντάς με με άποια μέσα στα μάτια.

— Μάλιστα, της άπάντηρα, δεσποινίς. Σάς ικετεύω!... Μη μού άρννηθήτε αυτή τη χάρι. Θα με σώσετε.

— 'Αλλά, μω έστε ή Μάρθα, μω έστε αδύνατον να έβρω...

— Γιατί, ρώτησα με κάποια μυστική ίστορία, δεν έστε έλευθερη άποψε;

— Μά, κύριε, έπε ή Μάρθα, πός θέλετε να σας τό πώ; Για να γλώ μαζί σας σ' ένα τόσο έπιτομο χωριό, πρέπει να έχω και μια προη της τάξεως τουαλέττα. Πού να τη βρώ!...

— Μά, δεσποινίς, της άπάντηρα, δεν είναι δυνατόν να μην έχετε κάποιο φορηματά λουατό, πού να τό φορήσετε στην έσπεριδα...

— Κύριε ημεταιότα, έπε άναστηλάοντας ή Μάρθα, δεν είναι δυνατόν μ' ένα φορηματά πού τό έχω φάρει εγώ ή ίδια, να παρουσιαστώ άποψε στα σαλόνια της προκηρήσισης ντε Σαλάν.

Τότε εγώ πήρα άμέσως τό άκουστικό του τηλεφώνου και ζήτησα τόν άρραβώ του φίλου μου Βιβιέν. Εύτυχώς, ο φίλος μου βρισκόταν στο γραφείο του. Τόν παρακάλεσα λοιπόν να φροντίσει να νοκαήσει έκ μερού μου την άρραβώ τουαλέττα χωρού, άπό τόν μεγαλύτερο Παρισινό οίκο άδάς. 'Ο φίλος μου ή άνιξε προθυμάτως. 'Η Μάρθα, ή όπο α άκούσε τί ζήτησα, ψιφίλασε αγνά:

— Πέστε, σας παρακαλώ, ότι ο άρραβώ της τάξης μου είναι 44.

Απεβίβασα άμέσως τόν άρραβώ αυτό στο φίλο μου.

Σέ λίγο τηλεφωνούσαν άπό τόν οίκο Ποιμιέ στη Μάρθα, ότι τό φόρημα της είναι έτοιμο και να πάει να τό δοκιμάσει. 'Όταν την είδα την άλλη μέρα, μω έπε πός τό φόρημα της πήκανε περιήγρια. 'Ετσι δια έβαν κανονιστεί και ήπιον ήτοιος...

Τό βράδι της έσπεριδος πέριμα και πήρα τη Μάρθα άπο τό σπίτι της μ' ένα ταξί. Μά τί λέω στη Μάρθα. 'Ηταν ή Μάρθα, αυτή ή θαυμασία κυρία, με τό περιήγριο βάζιμα και τό άγέμοχο βάζιμα; Τι μεταμόρφωση; Θεέ μου! 'Ηταν αδύνατο να φαντασθί όποιος την έβλεπε ότι θά ήταν μια ταπεινή διακυλογόμος τρίτης κατηγορίας... Νά σας πώ την άλήθεια, για μια στιγμή φοβήθηκα ότι, άνιγίθητι όπως ήταν στον μεγάλο κόσμο, θά έκανε ίσως χαμιά γκάφα και θά μ' έντρούταζε. 'Αλλά, μόλις την είδα να προχωρή προς έμένα μεγαλοσητής σάν βασιλίνα, τελειμένη μ' ένα μαύρο βελούδινο πανοφόρι μ' άπτες γούνες, τά έγασα. Μά τό λουσό λοιπόν την είχε κάνει ν' αλλάξει τόσο άπίστομα έως; Μέσα στο αυτοκίνητο άπαντούσε με ήθος μεγάλη κυρία στα δολιά κοιλιάμεντα πού τόλμησα να της κάνω... Και ύστερα, στα σαλόνια της προκηρήσισης, τί άποκάλεμας ήταν έξοχη για μένα, όταν είδα έξωνα τη Μάρθα χωρίς επανούφο!... Τι θαυμάσιο ντεκαλέ, τί χάρμα, με διάχτυλα και νέγια τόσο περιποιημένα, τόσο άριστοκρατικά!...

'Αλλά αυτό πού μω προξενούσε περισσότερο έκπληξη ήταν τό ήθος της, τό όποιο είχε ήναι τώρα κάποια άγέμοχο άέναντι μου... 'Όλη την ώρα γελούσε, αμύλας, αλέγριμα με τούς άριστοκράτας πού ήσαν εκεί. Και όταν για μια στιγμή της είπα ότι είναι πούλ θώραία, μω άπάντησε ξηρά: «Τό ξέρω!» 'Όταν δέ την παρακάλεσα να χορήγη και μαζί μου λίγο, μω έπε:

— Τώρα πού είναι αγνά! 'Ερπετ να προλάβετε! Είμαι άγχαζε για όλους τούς χορούς...

«'Όστε έτσι, σκέφτηκα, ένα φόρημα πολιτικέδες κάνει ν' αλλάξει τόσο γρήγορα και οι τέτοιο βιβίωμιά μου γυναικία!»

Και όσο έβλεπα από μακριά τη Μάρθα να γίνεται όλοένα πιο προκηρητική, πού έπιδεικνύει, πού εκκρία τού κόσμου, τόσο και περισσότερο άπογοητεύομαι. Τι έκανε λοιπόν ή Παναγία, ή σεμνή κόρη, ή δειλή και άγνη διακυλογόμος πού την έσβόδιον τόσο, ώστε δεν τόλμησα να της έκαράσω ούτε τη σικατιά μου; Πός άλλαζε έτσι μ' ένα φόρημα μόνο ή μικροδία αυτή, πού προσήλτα για γυναικία μου;

'Όταν βρέθη και πάλι μόνος με

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

'Όταν ο 'Ιούλιος Καίσαρ, ο περιήγριος Ρωμαίος στρατηγός, έδιδάσσε στη νεανική του ήλικία τά πολεμικά κατορθώματα του Μεγάλου 'Αλεξάνδρου, έδάρισε.

— Γιατί διακρύβεις; τόν ρώτησε τότε ένας φίλος του.

— 'Ο 'Αλεξάνδρος στην ήλικία μου, άπάντησε ο Καίσαρ, είχε νικήσει τόν Λαρκίο, ενώ εγώ δεν έκαμα τίποτε άκόμα... Νά γιατί διακρύβο.

'Ο Καίσαρ ήταν πούλ φιλόδοξος.

Μιά μέρα περνούσε με τό στρατό του άπο ένα άσπιο χωριουδάκι τόν 'Αλεον. Κύταζε λοιπόν γύρω του, σκέυτηκε λίγες στιγμές και έπειτα έπε μελαγχολικά:

— Θα προημώσα νάμια πρώτος σ' αυτό τό χωριό, παρά δεύτερος στη Ρώμη!...

Μερικά άπο τούς φίλους του Καίσαρος τού συνετύσαν κάποτε να φτιάγεται άπο τούς πολιτικούς άντιπάους του 'Αντόνιο και Δολοβέλα.

— Δεν τούς φοβόμαι καθόλου αυτούς, άπάντησε ο Καίσαρ. Έβλε τόσο χοηρούγαίμενοι... Μόλις μπορούν να κοινηθούν!... Περασότερο φοβόμια τούς αδύνατους και τούς χλωμούς, όπως έβλε ο Βρούτος και ο Κάσιος.

Και πραγματικά, ο Καίσαρ δεν είχε άδικο. Και ο Βρούτος και ο Κάσιος ήσαν μεταξύν τών πρώτων κατά τη δολοφονία του.

'Όταν ο Καίσαρ έπετέθη κατά του έχθρου του Φαργάου και τόν ένιχνισε κατά κράτος, με μια κεραυνόβολο πράγματι έφοδο, έγραφε στους φίλους του τό περιήγριο έκεينو:

«'Η λθον, ειδον, ενίκησα!»

'Ο 'Αγος, ο βασιλεύς τών Λακεδαιμόνιων, συνήθιζε να λήη στους στρατιώτες του:

— Δεν πρέπει να ρωτάτε πόσο είναι οι έχθροι, αλλά πού είναι.

Κάποιος ρώτησε τόν 'Αγδα σε τί έξασκούνταν κυρίως οι νεοί της Σπάρτης.

— Στο να μάθουν να κυβερνούν και να κυβερνώνται, άπάντησε ο ήγειών Λακωνικά.

Κάποιος πονηρός φητούσε πάλι μια μέρα τόν 'Αγδα:

— Ποιός είναι ο καλύτερος άπ' όλους τούς Σπαρτιάρες;

— Εκείνος πού δεν μοιάζει καθόλου με σένα, τού άποκρίθηκε ο βασιλεύς άποστοματικά.

— Πόσο είναι οι Λακεδαιμόνιοι; ρώτησε κάποτε ένας 'Αθηναίος τόν 'Αγδα.

— Όσοι άρροφύν για να διώχουν τούς έχθρούς, άπάντησε ο 'Αγας.

Και σ' έναν άλλον πού τού έκαμε την ίδια ερώτηση έδωσε τόν έξη άπάντησι:

— Πολλοί θα σου φανούν, όταν τούς ίδης να πολεμούν!

τη Μάρθα μέσα στο ταξί, μω φάνηκε ότι συνόδεμα μια έντελώς άλλη γυναικία... 'Όταν φτάσαμε μπροστά στο σπίτι της, ή Μάρθα μόλις μω έδωσε τό χέρι της και φάνηκε μάλιστα σάν να άποφύσσει γιατί δεν της τό φίλησα! Μω έπε μόνο αγνά:

— Ευχαριστό!...

Τό ήθος της όμως ήταν τέτοιο, ώστε φανόταν σάν να μω έλεγε:

— 'Εσείς πρέπει να με εύχαριστήσετε, κύριε, γιατί ήρθα μαζί σας.

Την άλλη μέρα, ή Μάρθα ξανάγινε πάλι ή ταπεινή διακυλογόμος. Μαζύ με την θώραία τουαλέττα της απέβαλε και τό άγέμοχο ήθος της... 'Αλλά πάλι, τελείωσε πού!... Δεν με γοήτευε τώρα σάν πρώτα. Δεν μπορούσα να έγω πού έμπιστούνη σε μια γυναικία, πού αλλάζοντας φόρημα, άλλαζει συνεχρόνος καρδιά και χαρακτήρια.

Κύριοι, όσοι έστε έρωτευμένοι με μια φτοχή και ταπεινή κόρη, μη βιάζεστε να την παντρευθήτε. Δουκιάστε πούθα άν πραγματικώς είναι αυτή πού νομίζετε πώς είναι, κάνοντάς την ν' αλλάξει φόρημα.

— Θέλετε νάρθω μαζί σας, στην έσπεριδα της προκηρησισης ντε Σαλάν; ... έπε ή Μάρθα.

